

Delavec izbija vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 20.—, za pol leta K 10.—, za četrt leta K 5.—. Posamezna številka 40 vin. naročnina v inozemstvo sorazmerno več. Pošiljatelj na uredništvo in upravnništvo. Ljubljana, Šelmburgova ulica št. 6. II. nadstr. Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati se zaračunavajo, milimeter vrstica in sicer pri enkratni objavi po 60 vinarja, pri trikratni po 58 vinarja, pri šestkratni po 56 vin., pri celoletnih objavah po 54 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stane mm vrstica 50 vin. — Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Enotna fronta.

Dolgotrajni pregovori glede ujedinjenja strokovnih organizacij v Jugoslaviji niso ostali brez uspeha. Enotna fronta strokovnega pokreta proti znotrajni fronti kapitalizma je zadobila vidnih obrisov. Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani je na zadnji svoji seji sklenila sklicati plenarno sejo vseh centralnih odborov pri njej včlanjenih strokovnih organizacij, na kateri naj bi se razpravljalo o priključitvi oziroma pristopu k centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu (osrednja delavska strokovna komisija) v Belgradu. Plenarna seja centralnih odborov se je vršila dne 28. marca 1920 v Ljubljani v posvetovalnici na magistratu. Centralni odbori strokovnih organizacij so se udeležili konference domalega polnoštevno.

Točno ob 9. uri dopoldne otvoril s. Tokan zborovanje ter podal pregled o dosedanjem stanju dela za ujedinjenje strokovnih organizacij v Jugoslaviji, pozdravi tudi zastopnike zveze privatnih nameščencev, ki se prvič udeležujejo aktivnega organizatoričnega dela, kar so navzoči burno pozdravili. Končno tolmači predlog strokovne komisije za pristop k centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu. Nato se je vršila razprava, katere se je udeležila cela vrsta navzočih. Na koncu je bil sprejet soglasen sklep, da se strokovna komisija z vsemi svojimi združenimi organizacijami priključi s 1. aprilom 1920 k centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu.

Izvršitev tega sklepa se je naložila tajništvu strokovne komisije. Soglasen in velepomemben sklep je bil burno aklamiran.

Tajništvo strokovne komisije je takot drugi dan, to je dne 29. marca 1920 naslovilo naslednji dopis priporočeno na centralno radniško sindikalno vječe v Belgradu, kojega vsebina se glasi:

Centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu v

Belgradu.

Centjeni sodrugii!

Sporočam vam, da je plenarna seja centralnih odborov vseh naših strokovnih organizacij, katere se je vršila ob navzočnosti sodruga Kauriča kot zastopnika centralnega radniškega sindikalnega vječa dne 28. marca 1920 v Ljubljani soglasno sklenila, da pristopa strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani z vsemi v njej združenimi strokovnimi organizacijami k centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu v Belgradu.

Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani se smatra kot sestaven del centralnega radniškega sindikalnega vječa od 1. aprila 1920 naprej in bo od tega časa tudi odračevala centralnemu radniškemu sindikalnemu vječu v Belgradu pripa-

dajočo svoto pavšalnih prispevkov v terminih, ki jih določi centralno radniško sindikalno vječe oziroma po onih določilih, po katerih se ravna pokrajinska radniška sindikalna vječa v Zagrebu, Sarajevu itd.

Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani se odslej imenuje »Pokrajinska strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani.«

V nadi, da nam čimprej sporočite, da ste vzeli sklep gori omenjene plenarne seje na znanje beležimo s sodružnim pozdravom za tajništvo pokrajinske strokovne komisije za Slovenijo v Ljubljani

Ivan Tokan.

Ljubljana, 29. marca 1920.

Akt je zgodovinskega pomena v razvoju strokovnih organizacij v Jugoslaviji je s tem korakom izvršen. Temeljni kamen za enotni front strokovnega pokreta je položen.

Na temelju bodo posamezne strokovne organizacije lahko v zmislu ujedinjenja gradile dalje. Razume se, da se bo treba pri nadaljnjem delu ozirati na vse okoliščine in dejanske razmere vladajočih v celih državi in posameznih njenih delih. Zgrešeno bi bilo posluževati se kake šablone, ki bi ne odgovarjala živim potrebam. Ker je prvi korak storjen, bo nadaljnje delo seveda olajšano, ki bo slonelo na sporazumu uvidenosti in solidarnosti. Uspehi to delo mora, ker to veleba interes, potreba in železni zakon razvoja delavske stvari. S podvojeno silo torej na delo za velike in močne naše strokovne organizacije.

Zdrav instinkt.

Da ima delavstvo na jeseniški zdrav instinkt dokazuje sledeči dopis:

Št. 30.

Strokovni komisiji v roke g. sodruga Tokana

v Ljubljani, Šelmburgova ul. 6./II. nadstr.

Člani blejske zadruge gostilničarjev so se semkaj obrnili s pritožbo, da hoče jeseniško delavstvo nastopiti proti temu, da bi prišlo na Bled nekatere ruske rodbine, češ, da bodo delale draginjo. Podpisana si dovoljuje na vašo organizacijo postaviti prošnjo, da bi uplivali tozadevno pomirljivo na omenjeno delavstvo, ker dejstvo, če je na Bledu par rodbin več ali manj, absolutno ne more povzročiti omembe vrednih zvišanj cen življenjskih potrebščin, ker se mora itak od drugod vse nabaviti, ne pa v okolici Bleda samega. Bilo bi nečuvno preprečevati, da bi gostilničarstvo tega okraja, ki itak po zimi ne zasluži niti za sol, ne moglo ali ne smelo sprejemati gostov, ki so edino sredstvo za življenjsko zmožnost tega kraja.

Prosimo tedaj v zaprošenem smislu ravnati. S spoštovanjem

Osrednja zveza gostilničarskih zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

Tako torej, jaz naj vplivam na jeseniško delavstvo, naj mirno gleda Ruse, menda samo zavoljo tega, da bi nekaj gostilničarjev napravilo masten dobiček! Gospodje okoli zadruge, povem vam odkrito, da ste vašo željo naslovili na popolnoma napačen naslov. Ruska gospoda, katere se je začela šopiriti po naši državi in namerava osrečiti tudi našo Gorenjsko, nikoli ni zahajala k nam, gostilničarji pri nas pa so vseeno živeli. Dokler je šla ta ruski gospodi pšenica v klasje, ji niti na misel ni prišlo, da bi se spomnili gostilničarjev na Bledu, ampak pasla je lenobo v svojih vilah na Krimu. Kdo pa so te ruske družine? To so večinoma ljudje one baže, ki so tiranizirali ter izžemali ruskega delavca in kmeta toliko časa, dokler ni ta ruski delavec in mužik z njimi temeljito obračunal. Dokaz temu, da se ta družba ruskih pijavk vlačila pri nas okolo, je črna vest, ki jo teži, ker drugače bi je ne bilo k nam. Sicer pa kaj iščejo ti ljudje sedaj pri nas? Vemo, prvič so nas prišli izžirati, ker stojita ruski delavec in kmet na popolnoma pravilnem stališču, kdor ne dela naj tudi ne je. Drugič pa tudi zato, da tukaj kusi kajo proti svoji lastni domovini, ker jim je ta domovina vzela priliko za nadaljnje odiranje ruskega naroda. Sramota za vsakega obrtnika, ki prejme kaj denarja od teh ruskih brezdomovincev. Kajti domovino so imeli na jeziku le tedaj, ko jim je bila objekt izkoriščanja, sedaj pa, ko jim je odklenalo, bi to svojo domovino in ruski narod najraje izročili samemu vragu. Denarja pa, ki ga pri nas ponujajo, se drži še sveža, neizkajena kri ruskega naroda.

In če pomislimo kol'ko gorja so prestali naši begunci iz zasedenega ozemlja, katerih se je namesto v praznih blejskih tlah naseljevalo pozimi v živinske vagonce, in če nadalje pomislimo, da naše jeseniško delavstvo s svojimi družinami vred v pravem pomenu besede strada, vsled pomanjkanja živeža in nezadostnih zaslužkov, tedaj se ni čuditi, da bi jeseniško delavstvo težko imelo na vse zadnje morda še spoštovanje do ruskih paritov, za katere bi bilo gotovo živeža dosti, za delavske stroke pa niti kaplje mleka.

Če vse to uvažujem, mi niti v sanjah ne pride na misel, da bi v kakršnemkoli smislu vplival na jeseniško delavstvo.

Moje osebno mnenje in to odkrito priznam, je, proč s to korumpirano kapitalistično rusko aristokratsko sodrgo, ne le z Bleda, ampak iz cele Jugoslavije.

Ivan Tokan.

Tako je prav.

Preprosti delavec, zaupnik, nam je poslal sledeči dopis, katerega objavljamo z veseljem v celoti, ker dokazuje, da se v vrstah strokovno organiziranega delavstva porajajo duhovi, ki polagoma, a sigurno streme k višku. Dopis, katerega smo prejeli, iz Celja, se glasi:

Mojim tovarišem!

Sili me neki notranji glas, da opozorim sodruge na to, kake eminentne važnosti je dandanes strokovna organizacija za delavstvo. Mnogi se niti ne zavedajo tega, koliko koristnega se je tekom zadnjega časa potom strokovne organizacije izvršilo in doseglo, brez koje bi delavstvo bilo izročeno na milost in nemilost krudi usodi, zlasti v sedanjih hudih in težkih časih.

Kako se danes vlada briga za dobrobit delavstva, je vsakemu vsaj nekoliko mislečemu delavcu gotovo jasno in dobro znano. Država sama je postala podobna borzi verižnikov, prekupčevalcev in odeluhov. Vladovalci krogi to svojat tolerirajo zaradi tega, ker so v veliki meri sami zapleteni v te nečedne posle. Nihče ne vpraša delavca, kako živi sam, in kako preživlja svojo družino. Da bi se omejila neznošna draginja, na to nihče ne misli, obratno, brezvestni spekulaciji se pušča proste roke. Tudi tebi proletarec je dana presta volja, živi in strada, kakor ti drago.

Kapitalizem se na celi črti organizira. Namen mu je obvladati ves gospodarski in politični položaj, koncentrirati vse imovine v svojih bankah in če treba — udariti po delavstvu. Zatorej vam, tovariši, kličem, strnite tesno naše redove, učvrstite svoje strokovne organizacije, ker drugače bi ne bili v stanu kljubovati predznim naskokom pohlepnega kapitalizma na vaše interese. Delavstvu je treba sporazuma in sloge, katera naj se zrcali v naših strokovnih organizacijah, katere nam morajo biti nad vse vzvišene. In ker je jasno kakor beli dan, da tvorijo strokovne organizacije našo življenjsko silo, mora med nami vladati popolno zaupanje vanje. Zaupniki so tovariši, ki jih volimo iz naše sredine in kakršne zaup. izvolimo, take imamo. Zaupanje v nje ne smemo izpodkopavati, ker bi trpel ves ugled strokovne organizacije. Tudi je nezmislno metati zaupnikom polena pod noge že zaradi tega, ker imamo ob gotovih prilikah priložnost in pravico izvoliti druge. Ako se torej tu in tam pripeti, da morda ni nekaj v redu ali da zaupniki po mnenju članov ne ravna jo pravilno, ne pripovedujmo to ljudem, katerih naša stvar nič ne briga, temveč povejmo si kot močje v obraz, kar nas teži na mesu, ki je zato prikladno in med tovariši, ki so cpravičeni, da zvedo, za kar gre, ter o tem so- dijo.

Vsekakor je vsakega posameznega društvenika dolžnost, da svoje zaupnike pri njihovem odgovornem delovanju po svojih močeh podpira.

Društveniki strokovnih organizacij dobivajo svoj tednik. Čitajte ga marljivo, kajti on pove marsikaj pametnega in poučnega. On tvori potrebno vez med vsemi društveniki. Če vam je le količkaj pri- ložnost dana, pa tudi kaj napišite zanj.

Časi so prerenski, da bi držali križem roke in da bi preživljali tjavendan, ne da bi skušali napraviti vse, kar je v našo ko- rist in kar bi nam zajamčilo boljšo bodo- nost.

Volitve imamo pred vratmi, ali smo pripravljeni na nje? Vsakega zavednega

sodruka dolžnost je, napeti vse sile, da iz- padejo volitve v prid delavnemu ljudstvu. V to svrhu moramo izvršiti vse predpri- prave. Vzemimo si za zgled nasprotnike delavskih interesov, kako ob takih pri- likah neutrudljivo romajo iz kraja v kraj in porablajo vsa dopustna sredstva, samo da obdrže dosedanje krivično nadvlado. Na delo tudi v tem oziru že sedaj!

Kapitalistična družba motri z arguso- vini očmi vsak naš pokret, zlasti pa delo v naših strokovnih organizacijah. Vsako najmanjše nesoglasje v njih lim dela veli- kansko veselje. Kakor tigri preže na ugodni trenutek, da bi nas še bolj podjar- mili kakor so nas itak že. Potom našega dela moramo za vsako ceno uničiti se- danji izkoriščevalni kapit. sistem, doseči moramo popolno enakopravnost v člove- ški družbi, kajti le na ta način si bomo zagotovili človeku dostojno življenje in preprečili izkoriščanje človeka po člo- veku.

Tovariši! Ne skrivajte se bojazljivo, temveč stopajte na plan! Organizirajte, poučite in prepričavajte svoje sotrpine, kajti kulturno, gospodarsko in socijalno se moremo osvoboditi edinole potom zdru- ženih svojih sil.

Prezgodnje veselje.

Bistremu opazovalcu tekom zadnjega časa ni ušlo satansko veselje klerikalne družbe okoli »Slovenca« in »Večerne po- soc« nad disonanco, katera se je poja- vila v socijalističnih vrstah na Sloven- skem. V vsako stvarco so vtikali svoj ne- peklicani nos. Dajali »dobromisleče« na- svete na desno in na levo, udrihali en- krat na levo in zopet hinavsko hvalili desno, drugič levo plat nazorov. Zadrž- nje klerikalne družbe je bilo prozorno: ležeče ji je bilo na tem, da postane kaos čim večji, da bi tem lažje svojo razcefrano firmo zakrpal in pri delavstvu prišli do veljave. Ali njihov namen je segal dalje. Naše močne vzorne strokovne organiza- cije so klerikalni gospodi od nekaj trn v peti. Računali so s tem, da so disonance v politični organizaciji zaneso tudi na po- lje strokovnih organizacij. Pobožna želja klerikalnih korifej je pač bila razbitje stro- kovnih organizacij, ker so se dobro zave- dali tega, da bi si slovensko delavstvo na ta način zlomilo hrbišče in bi s tem bila sila, katera pač tiči baš v strokovnih organizacijah za desetletja pokopana. Ljudje v katoliški tiskarni pa so se neko- liko zmotili v svojih nečednih računih, njihovo prikrito satansko veselje je bilo nekoliko prezgodnje. Naši sodruzi brez iz- jeme se zavedajo velikanskega pomena naših strokovnih organizacij. Zato pa tudi nihče izmed njih ne bi hotel prevzeti od- govornosti za dejanja, ki bi pomenila upropaščenje eksistenčnega vprašanja slovenskega delavstva.

Plenarna seja centralnih odborov vseh naših strokovnih organizacij z dne 28. marca t. l. je glede nazora o strokov- nem pokretu v slovenskih socijalističnih vrstah prinesla klerikalcem, ki so si na ti- hem že roke meli, velikansko razočara- nje. Ni jim včas enodušni sklep o pristopu v zvezo z vsemi strokovnimi organizaci- jami v državi. To je pač hud poper za klerikalne škodoželježe. Torej gospodje klerikalnega kalibra, stvar je taka-le: Na- še strokovne organizacije na Slovenskem so in ostanejo velike, močne ter enotne, to si zapišite za vašo umazano klerikalna ušesa. In, da bi se te strokovne organiza- cije ojačile, so si znali poiskati in zagoto- viti oporo v vsem ostalem strokovno or- ganiziranem proletariatu Jugoslavije, ko-

jemu so se potom svoje strokovne komi- sije priključili. Kakor v ironiji zakličemo klerikalnim hlapcem danes lahko v obraz: Živel strokovno organizirani proletarijat v Sloveniji! Živel ujedinjeni strokovni pokret v Jugoslaviji!

Usnjarem.

Od zveze industrijev je prejelo Osrednje društvo usnjarijev in sorodnih strok na Slovenskem ozemlju v Ljub- liani sledeči dopis, katerega dobesedno priobčujemo v znanje usnjarskemu de- lavstvu.

Iz dopisa je razvidno da spadajo fir- me K. B. Mali v Trzinu, Pavel Pirich v Ptuj in Aleks Podvinec v Radečah v ka- tegorijo velikih obratov in da so kot take dolžne ravnati se glede dogovorjene ta- rife po določilih, ki so veljavni za velike usnjarske obrate.

V daljšem karakterizira vsebina do- pisa tudi sedanje razmerje v usnjarstvu, ki ni baš ugodno.

Osrednje društvo usnjarskih delavcev v Ljubljani.

Po naročilu odseka usnjarske indu- strije Vas podpisano tajništvo vljudno ob- vešča tako:

Odsek usnjarske industrije je v seji dne 26. marca t. l. v zadevi delavskih mezd ugotovil ozir. sklenil:

a) dogovor, sklenjen dne 19. febru- aria t. l. med našimi člani sosveta za usnje na eni in delavstvom na drugi strani, velja v polnem obsegu za vse večje usnjarske tvornice. Sem spadajo K. B. Mali v Tr- zinu, Pavel Pirich v Ptuj in Aleks Podvinec v Radečah. Z ozirom na pritož- be delavstva naj Zveza industrijev ime- novano podjete pozove, da se dogovora držijo;

b) za vse manjše usnjarske tvornice, včlanjene v Zvezi industrijev velja isti dogovor, pa le glede poviška 30% na mezde: veljavne dne 14. februaria 1920.

Nasprotno za ta podjetja družinske doklade ne pridejo v poštev. — Zveza in- dustrijev naj v tem smislu obvesti priza- dete faktorije;

c) veljavnost dogovora poteče dne 24. marca t. l., določila dogovora ostanejo neizpremenjena v veljavi za nedoločen čas. Z ozirom na položaj usnjarske indu- strije je vsako povišanje mezdnih prelem- kov izključeno. — Zveza industrijev naj ta sklep obavi.

Tajništvo pripominja, da je Odsek usnjarske industrije v vlogi št. 733 z dne 26. marca 1920 Poverjenstvu za soc. skrb je med drugim poročal tako:

Slednjič izjavlja Odsek, da preti vsej usnjarski industriji splošno ukinitie obra- tovanja. V letu 1919. so usnjarske tvor- nice morale preskrbeti si surove kože iz Hrvatske, Slavonije in Banata, tako da so bile do 35% njih kapacitete zaposlene. Odkar pa je ob novem letu Zemaljska vlada v Zagrebu izdala naredbo, s koje le prepovedala izvoz sirovih kož v Slo- venijo, razpolagajo naše tvornice le s ko- žami iz Slovenije v iznosu 2—15% kapa- citete.

Tako je n. pr. tvornica Maschna in sinovi v Šoštani s kapaciteto 3600 go- vevih in 1200 telečjih kož na teden dobila pred izdajo naredbe zemaljske vlade v Zagrebu še 1200 govev in 600 telečjih kož na teden, v letošnjem letu pa povpreč- no 80 govev in 80 telečjih kož.

V takih razmerah ni mogoče vzdrže- vati redno obratovanje in se bo v najkraj- šem času moralo izdatno znižati število zaposlenih delavcev.

Mezdna gibanja.

Dne 26. marca 1920 so se v Guštanju-Ravneh vršila pogajanja, katera so imela za predmet regulacijo prejemkov delavstva, vposlenega v ondetni jeklarni. Vsebinska tozadevnega zapisnika se glasi:

A. Draginjske doklade.

Čl. 1. Podlaga ureditvi draginjskih doklad jeklarniškega delavstva so povprečne cene sledečih življenjskih potrebščin, preračunjene za količine, ki so potrebne za peteročlansko družino za enomesečno dobo:

moke in kruha 15 kg za delavca;
moke in kruha 10 kg za delavčovo soprogo,
moke in kruha 30 kg za troje otrok.
skupaj 55 kg.
govejega mesa, pol kg dnevno, skupaj 15 kg,
jedilne masti mesečno 3 kg,
olja, bučnega ali makovega, mesečno pol litra,
krompirja, 2 kg dnevno, skupaj 60 kg,
mleko, četrt litra za osebo dnevno, skupaj 37 in pol litrov,
jaja, dnevno en kos, skupaj 30 kosov,
milo, mesečno 1 kg,
sladkor, mesečno 2 kg,
soli, mesečno 1 kg.

Denarna vsota, ugotovljena za ceno navedenih količin, velja kot „kazalno število“ v svrhu določitve draginjskih doklad po sledeči preglednici:

kazalno število	Dnevna draginjska dokladi			
	A za delavca vse	B za mladost- ne delavce vpoškojenec 1 t. d.	C za družinske člane do šteti otrok	Č za družinske člane preko 5 otrok
	(Čl. 7, a) K	(Čl. 7, b) K	(Čl. 7, c) K	(Čl. 7, d) K
700	—	—	—	—
750	0-80	0-50	0-35	0-20
800	1-60	1-—	0-70	0-40
850	2-40	1-50	1-05	0-60
900	3-20	2-—	1-40	0-80
950	4-—	2-50	1-75	1-—
1000	4-80	3-—	2-10	1-20
1050	5-60	3-50	2-45	1-40
1100	6-40	4-—	2-80	1-60
1150	7-20	4-50	3-15	1-80
1200	8-—	5-—	3-50	2-—
1250	8-80	5-50	3-85	2-20
1300	9-60	6-—	4-20	2-40
1350	10-40	6-50	4-55	2-60
1400	11-20	7-—	4-90	2-80
1450	12-—	7-50	5-25	3-—
1500	12-80	8-—	5-60	3-20
1550	13-60	8-50	5-95	3-40
1600	14-40	9-—	6-30	3-60

Čl. 2. Za vsakokratno določitev kazalnega števila so merodajne povprečne cene imenovanih življenjskih potrebščin, in sicer:

a) V prvi vrsti cene, po katerih bo oddajalo podjetje svojim nameščencem in delavcem imenovane življenjske potrebščine v lastni režiji.

b) V drugi vrsti cene, po katerih se bodo dobivale te potrebščine v Guštanju in okolici v svobodni trgovini, ako bi jih podjetje ne nudilo svojim nameščencem in delavcem v zadostni množini.

Čl. 3. V svrhu ugotovitve kazalnega števila se preračunjena vsota zakroži navzgor ali ali navzdol na najbližje število, ki je deljivo s številom 50.

Čl. 4. Po določbah čl. 1., 2. in 3. se bodo ugotovile draginjske doklade

a) obenem s sklenitvijo pričujoče pogodbe po vseh pri tem sklepu sodelujočih oseb in z veljavnostjo za dobo od 1. marca do 30. junija 1920.

b) koncem junija, septembra in decembra t. l. ter tudi nadalje koncem vsakega tretjega meseca po posebnem od-

boru, sestavljenem po določbah čl. 5., in sicer z vsakokratno veljavnostjo za sledeče četrtletje.

V odbor za ugotovljenje draginjskih doklad se določa:

a) Državni nadzornik jeklarne, (delegat osrednjega urada drž. mont. obratov) kot predsednik,

b) vsakokratni ravnatelj jeklarne ali njegov namestnik kot zastopnik podjetja,

c) en zastopnik uradništva,

d) en zastopnik poduradnikov in mojstrov,

e) 10 zastopnikov jeklarniškega delavstva.

(Dalje prih.)

Lesnim delavcem v pojasnilo. Ljubljanski listi prinašajo vest, da se nahajajo lesni delavci v Zagrebu v mezdnom gibanju. Podpisano društvo do danes ni prelo še nobenega obvestila od tamošnje organizacije, ki bi to vest potrdila. Ali je gibanje v Zagrebu ali ne, bodo naši člani o tem pravočasno obveščeni. — Predsedstvo »Osrednjega društva lesnih delavcev v Ljubljani«.

Nove mezde stavbinskih delavcev v Sloveniji. Med zastopniki delojemalcev in delodajalcev stavbne stroke so se vršila v dneh 17., 18. in 29. marca t. l. pogajanja radi preureditve delavskih mezd, ki so končno dovedla do dogovora, katerega določila obsegajo v bistvu te postavke: 1. Za Ljubljano, Maribor in mesta (industrijske kraje) na Gorenjskem: a) polirji, tedensko K 393.60 do 590.40, b) predelavci, na uro K 7.80 do 8.20, c) zidarji, tesarji na uro K 6.15 do 7.15, d) težaki na uro K 2.70 do 5.10, e) delavke na uro K 2.70 do 3.30, f) vajenci na uro K 2.50 do 4.70. — 2. za Celje: a) polirji, tedensko K 345.60 do 518.40, b) predelavci, na uro K 6.35 do 7.20, c) zidarji, tesarji na uro K 5.40 do 6.30, d) težaki na uro K 2.35 do 4.50, e) delavke na uro K 2.35 do 2.90, f) vajenci na uro K 2.15 do 4.15. — 3. za ostalo Štajersko in za Koroško: a) polirji, tedensko K 307.20 do 460.80, b) predelavci na uro K 6.10 do 6.40, c) zidarji, tesarji na uro K 4.80 do 5.60, d) težaki na uro K 2.10 do 4.—, e) delavke na uro K 2.10 do 2.55, f) vajenci na uro K 1.90 do 3.70. — 4. za ostalo Kranjsko: a) polirji, tedensko K 295.20 do 441.60, b) predelavci na uro K 5.85 do 6.15, c) zidarji, tesarji na uro K 4.60 do 5.40, d) težaki na uro K 2.— do 3.85, e) delavka na uro K 2.— do 2.45, f) vajenci na uro K 1.85 do 3.50. — Najmanj 30% delavstva mora biti uvrščenega v najvišje stopnje posamnih kategorij. — Nadalje vsebuje dogovor še razne podrobne določbe tako glede izrednega dela na višjem odru, popravi na strehi ter nadurnega dela. Dogovor velja za čas od 22. marca t. l. do vstevši 30. junija t. l. Po dolgotrajnih obravnavah se je v tej stroki dosegel sporazum, kjer se je upoštevala draginja, pa tudi zelo omejena stavbno delavnost. Kakor izvemo pa to še ni končni dogovor, ker se pogajanja nadaljujejo zlasti glede na najnižje postavke.

Tržič. Dolgotrajna pogajanja za ureditev plačilnih razmer čevljarjem v Tržiču so se dne 31. marca t. l. vendarle končno veljavno zaključila.

Uspeh za pomočnike je sledeči: Sedanje mezde so se povečale za 25 odstotkov. Poleg tega so uvedene družinske doklade, ki zraščajo za ženo oziroma gospodinjstvo 18 K in za vsakega otroka do 14. leta po 12 K tedensko. Število otrok je pri dokladah omejeno na 4. Povišane plače in doklade veljajo od 16. februarja t. l. naprej. Pomočniki torej prejemajo doplačilo povišanih plač kakor tudi družinskih doklad za nazaj. Priznati se mora

tržičkim čevljarjem, da so znali samega sebe zatajevati, kajti kakor rečeno, pogajanja so bila dolgotrajna in so se razbila celo trikrat predno je prišlo do sporazuma. Razbila so se zaradi tega tolikokrat, ker so delodajalci ves čas zavzemali trdovratno odklanjajoče stališče zlasti glede družinskih doklad. Veliko opravila so imeli zastopniki strokovne organizacije pomočnikov, poverjeništvu za socialno skrb kakor tudi tajništvo zveze industrijcev, predno je prišlo do sporazuma. Sedaj pa, tovariši, na delo za utrditev in okrepitev strokovne organizacije.

✓ Gorje pri Bledu. Po štirih tednih trajajoče stavke, je delavstvo zopet pričelo z delom na žagi Hudovernik & Komp. Po večkratnih pogajanjih s podjetnikom in obratovodjem se je dne 28. marca dosegel sporazum in se je opravičenim zahtevam delavstva v polnem obsegu ugodilo. Ves napor podjetnika, da bi se razbila solidarnost delavstva, je ostal brezuspešen. Gospodje so pripravili plačati tudi 50 K dnevne plače, samo da bi smela obstojati še ena organizacija. In kakšna? Takšna, ki bi bila gospodom všeč, ki ne bi imela namen izboljšati gmojni položaj delavstva, temveč bi ob gotovih prilikah opravljala stafažo gospodi. Paradnih organizacij pa v teh resnih časih delavstvo ne potrebuje. Te so le za novo pečene jugoslovanske milijonarje, ki so kljub temu, da se ob vsaki priliki trkajo po nad vse usmjenim jugoslovanskim srcem, pripravili skupno z italijanskimi in nemškimi lesnimi trgovci odirati in izkoriščati slovenske delavce trpina. Ravno tako mora biti delavstvo v internacionalni razredni organizaciji, ker osvobodjenje izpod kapitalističnega jarma je v združenju internacionalne razredne organizacije. Ob tej priliki se še enkrat zahvaljujemo kovinarjem na Dobravi, da so nas v tem boju gmojno in moralno podpirali.

Stavka krojaških pomočnikov v Mariboru traja dalje. Zato iznova opozarjamo krojaške pomočnike vseh krajev, da ne potujejo v Maribor. O koncu in izidu stavke bomo poročali.

Maribor. Tukaj se nahajajo pekovski pomočniki v mezdnom gibanju. Svarimo vse pekovske pomočnike pred iskanjem dela v Mariboru, kajti ni izključeno, da pride do morebitne stavke.

Iz strokovne organizacije.

Tajništvo osrednjega društva usnarjev in sorodnih strok prosi vse krajevne funkcionarje, da natančno izpolnijo mesečne razvidnice, kakor se glasi pouk na prvi strani, in mesečne obračune, ter jih vpošljejo vsak mesec vsaj do 15. prihodnjega meseca. — I. Novšak.

Vse podružnice osrednjega društva živiliških delavcev in sorodnih strok za Slovenijo opozarjamo, da vsled četrtletnega zaključka takoj odračunajo obračune za mesec marec. Po sklepu centralnega odbora pa podružnice, katere niso še odračunale za mesec februar, pozivljemo, da isto store najkasneje do 6. aprila t. l., drugače se jih objavi v drugi številki »Delavca«. — Osrednji odbor.

Tajništvo okrožne strokovne komisije v Celju opozarja tem potom podružnice raznih strok na notico v »Delavcu« št. 2, in sicer fiste, ki še niso poslane seznam članov, to so: rudarji, Hudajama; kem. delavci, Zidanmost; lesni delavci, Sevnica ob Savi; rudarji, Rajhenburk ob Savi, lesni delavci, Mislinje; lesni delavci, Strnišče; lesni delavci, Oplotnica; lesni delavci, Jurkloster. Ker namerava okrožna strokovna komisija v vseh imenovanih

krajih sklicati shode, je takojšnja prijava čimbolj potrebna za razvoj močne agitacije. — Leskošek Alojzij, t. č. tajnik.

Konferenca rudarjev se bo vršila dne 4. aprila 1920 v Brodu na Savi. Konferenca se udeležijo po svojih zastopnikih strokovne organizacije rudarjev iz Srbije, Hrvaške-Slovanije, Bosne in Slovenije. Najvažnejša točka dnevnega reda konference bo brezdvomno vprašanje vseh pokrajinskih strokovnih organizacij rudarjev v edinstveno strokovno organizacijo rudarjev za celo državo. O poteku in rezultatu konference bomo poročali.

Shodi.

Ustanovni občni zbor podružnice živilskih delavcev in sorodnih strok skupine III. v Ljubljani se bo vršil v nedeljo dne 11. aprila t. l. v salonu pri Novem svetu. Izkoriščevalci delavskih mas so nas izučili, kako dobro se znajo oni organizirati ter nastopati složno proti nam izkoriščanim, zato je dolžnost vseh delavcev naše stroke, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo, ter ustanove močno fronto, katera si bode znala priboriti svoje pravice. — Osrednji odbor.

Občni zbor podružnice kovinarjev v Kamniku se bo vršil 18. t. m. ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Rodetu. Polna udeležba je dolžnost vseh kovinarjev.

Huda jama. V nedeljo dne 28. marca t. l. se je vršil občni zbor podružnice Unije slov. rudarjev. Ko zastopnik vodstva Unije se je udeležil zborovanja sodrug Bajt iz Trbovelj, ki je v daljšem govoru razmotrival pomen strokovne organizacije ter orisal sedanje stanje industrije ter potrebo socializacije iste. V novi odbor so bili izvoljeni sodrugi: kot predsednik Pražem Jože; Šipek Albrecht, tajnik; Gosak Ivan, blagajnik; nadalje Trbovc Jernej I., Šipek Henrik, Knez Jože, Aškerc Bartl in Čehovin Valentin. Pri slučajnostih je sodr. Kokalj V. naglašal potrebo naobrazbe in pozival navzoče, naj pridno prebirajo brošure in časopise, ki je namenjeno delavstvu. Debate, ki se je razvila, se je udeležila cela vrsta navzočih, nakar je predsednik dobro uspelo zborovanje zaključil.

Dopisi.

Trbovlje. V nedeljo dne 4. aprila t. l. priredi delavska godba koncert na trgu na Vodah. Začetek ob 14. uri, konec ob 16. uri.

Obvestila.

Milanovvrh pri Prezidu. A. S. prihodnjič.

Hrastnik. I. J., koledarji so pošli.

Šoštanj. J. G., koledarjev nimamo več.

Misljinje. G. R., ni jih več.

Studenci. M. L., koledar smo Vam poslali že 4. marca 1920.

Razno.

Nov volilni red za parlament. Zakonski načrt je dotiskan in razdeljen med poslance. Slovenija se razdeli na dve volilni okrožji. Prvo okrožje obsega mariborski in celjski okoliš, Prekmurje ter Spodnjo Koroško do Velikovca, drugo okrožje pa ostalo Slovenijo s središčema Ljubljano in Novim mestom. Na vsakih 40.000 oseb pride en poslanec. Ljubljana sama voli tri poslance. Volilno pravico imajo vsi nad 21 let stari moški. Na čelu vsake volilne liste mora biti kandidat, ki je dovršil najvišje šole.

Zahvala. Podpisana se vsemu delavstvu tovarne Pollak v Ljubljani iskreno zahvaljujem za vso podporo, katero so naklonili mojemu možu za čas njegove bolezni. Posebno pa se še zahvaljujem za znesek K 316 ob smrti mojega moža in za udeležbo pri pogrebu. — Frančiška Tušar.

SLOVO.

Tovarišem kemičnim delavcem v Rušah. Ker mi pri odhodu iz Ruš ni bilo možno posloviti se od vsakega posameznika, se, dragi tovariši, od vseh poslavljam tem potom. Želim, da z započetim delom organizacije z vsemi močmi nadaljujete, ker le v slogi in organizaciji je moč. Zdravo! Osojnik Jakob.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza fluid! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobri 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 36 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 334, Hrvatska.

KAJO DELIC

draguljar in zlatar

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 4.

preporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje itd. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vsih vzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah ali pa izmenjava za novo blago.

Izdajatelj in odgovorni urednik
IVAN TOKAN
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najbolj preizkušene in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 8—; za podgane in miši K 8—; za ščurke K 10—; posebno močna tinktura za stenice K 7—; uničevalec moljev K 6—; prašek proti mrčesu K 4— in 8—; mazilo proti ušem pri ljudeh K 6—; mazilo za uši pri živini K 4— in 8—; prašek za uši v obleki in perilu K 6—; tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (uničevalec rastlin) K 6—; prašek proti mravljam K 6—.

Pošilja po povzetju zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 6., Petrinjska ul. 3.

UCITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.

registrirano združenje z omejeno odgovornostjo

Tiskovine za šole, šupanstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUCKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur - šur itd. itd. -

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Sodrugi!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.582.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvig nejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%.

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloge, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna II., Pliberk; Maribor; Litijska, St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaska Slatina; Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago pošne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.